

SZÉKESEFEJÉRVÁR

TÁRSADALMI HETILAP.

A városi és megyei hatóság, gazdasági-egylet, tanítók és községi jegyzők egyletének közlönye.
Megjelen hetenkint kétszer szerdán és szombaton.

A lap ára

hához hordással vagy postán küldve:
Egy évre 8 frt. — kr.
Fél évre 4 frt. — kr.
Negyed évre 2 frt. — kr.
Bérmertetlen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el.

Hirdetmény a bélyegdíjon felül, minden négy
hasábos petítor: Megrendelőinktől 4 — nem megrendelőinktől 6
krért igtattatik be.
Lapunk számára hirdetések felveznek **Budapest:**
Hassenstein és Vogler, Lang L. és társa, Weisz Móricz.
Bécsben: Ooppelik L. és Mosse Rudolf, Hrdlicka Vincze.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Székes-
fejérvár” szerkesztőségének (Vörösmarty-tér 6-ik sz.) czimzandók;
— a lap ára, hirdetmények és a hirdetményi díjak **Klökner Péter**
kiadó könyvkereskedésében vétetnek fel. — Nyilttérben megjelenő
közlemények után négy hasábos petítorért 10 kr. fizetendő.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Lénárd és Gertrud.

(Folytatás.)

Az elmondottak után nem csoda, ha P. említett könyvével több sikert aratott a többi hasonló irányu könyvek szerzőinél. Nem dolgozott ő hiában mint amazok s ha nem is birt elég képességgel eszméinek kellő kivitelére, annál nagyobb mértékben meg volt benne a tehetség és emberek megfigyelésére, megítélésére és eszmetelésére. Ha nem is volt képes eszméit valósítani, de birt ő azon erővel szívének szeretetűs óhajait mások szívébe átvívó rogtatni költészeti előadási tehetsége következtében. Remélhetjük, hogy gyakorlati tehetségű emberek is el fogják olvasni könyvét s általa serkentve érzik majd magukat azt valósítani, mit ő csak eszmetelni tudott. Ki csakugyan talált is elég olvasót, ezek azonban nem egyforma véleménynyel voltak könyve iránt, mert míg a legtöbben regény gyanánt olvasták és a szerzőt a regényírásra képesítettnek ítélték, addig az értelmesebbek sokkal jobban tudták annak becsét és értékét meghatározni. Bonstetten Károly, híres író, ezen mű elolvasása után megkérte Pestalozzót, hogy költöznék át jóságaira. Zinzendorf gróf osztrák pénzügyminiszter környezete akarta őt felvenni. Későbbben Hohenwart gróf által Florenzczen megismerkedett Lipót toskánai nagyherceggel, ki már alkalmazást készült neki adni, midőn II. József halála következtében a német császári trón megürült, melyet mint törvényes trónkövetelő azonnal el is foglalt, minek folytán az alkalmazás abba maradt. Lujza, III. Frigyes Vilmos porosz király

hitvese e könyv olvasásánál a következő szavakra fakadt: „Ha magam ura volnék azonnal kocsira ülnek s elmennék Pestalozzihoz Svajcza, hogy a nemes férfiunk könyves szemekkel és kézzorítással köszönetet mondjak. Mily jót akar ő az emberiségnek. Igen az emberiség nevében mondok neki köszönetet.”

A könyv tartalma röviden a következő: A főszemély Gertrud Lénárdnak, egy jószívű de gyenge jellemű férfinak felesége, kinek ő támasza és gyámolítója. Ennek háztartása és gyermeknevelése képezi P. eszményképét; ily háztartást meg ily forma nevelést és oktatást szeretne ő a népnél általában meghonosítani. A falubeli iskola berendezésénél Gertrud is közreműködik. Háztartása az eszmetelt viszonyok fényoldalát teszi; ezzel szemben rettenetes árnyoldalként mutatkozik egy romlásnak indult parasztközség. Elbeszélgetik továbbá, hogy mit tesz Árnai, a falu jószívű és mély belátással bíró ura a romlás megállítására.

Az első két részben gyors egymásutánban fejlődnek az események, a többiekben — a magyar kiadásban harmadik kötet — már lassabban fejlődik a történet; itt már nem a regény a fődolgozó, hanem a történetek alapján önmagától felmerült kérdések megoldása. Itt a regény helyenkint egészen háttérbe lép míg a bölcselkedő elmélkedés túlsúlyra emelkedik s azért kell szem előtt tartanunk, hogy P. nem akart regényt írni, hanem, mint előszavában maga mondja, kísérletnek tekinté azt, „hogy a népnek néhány reá nézve fontos igazságot olyképen megmondjon, hogy fejébe és szívébe hassanak;” csak így láthatjuk be, hogy a

történelmi alapot eszméinek terjesztésére való hathatós eszköznek és nem czélnak tekintette.

És mit akart Pestalozzi? Diesterweg azt mondja: Pestalozziról nem egy estén, de még éveken sem lehet annyit mondani, hogy abból törekvését kellően megítélhesék, s mert magunk is osztjuk e véleményt csak a nép boldogítására czélzó főeszméit akarjuk érinteni.

S melyek azon eszmék a mikkel az emberiség boldogságát elősegíteni vélte? „A nép emelésére szolgáló főeszköz az iskola. Bármit követnek is el, hogy a falubeli jobbakat jó utra terejék, mégsem érnek czélt, ha nem gondoskodnak az iskolák javítása által az ifjuságról és utókorról.”

Hogy miképen véli ő az iskolának olyatén javítását, hogy az a nép emelésére szolgáljon, elég bőven van kifejtve könyvében. Család és iskola ez az ő jelszava. A jó házi nevelés a szülők erkölcsi példája és oktatása alapján eszközölve, szerinte alapját képezi a népboldogságnak; a munkára való szoktatás, melynek azonban hasonlóan a tanításhoz a gyermek tehetségei és képességeihez mérten lépcsőzetesen — a könnyebbről a nehezebbre — kell történnie, sarkköve nevelési eszméjének. Ilyképen akarja ő a gyermeket az iskolára előkészíteni s míg ez okból a lakószobát a családi tagoknak az isteni félelemre erkölcsiségre és gazdálkodásra való nevelés központjává teszi, addig az iskolát a társadalmi életre való nevelés műhelyének tekinti, melynek azonban elválatlan szoros kapcsolatban kell állani amavval. Hogy P. — mint némelyek ezt elhithetni akarják — legkevésbé sem gondolt arra, hogy a ta-

nitást az anyák kezébe lerakja, eléggé bizonyítja a könyvben eszmetelt eszményiskolája és annak tanítója által a tanításról elmondott eszméje; az ő czélja az volt, hogy az anyák maguk gondoskodjanak gyermekeikről s ne, mint mai napig is általánosan történik, másra bízzák azokat, de különösen oda akart ő hatni, hogy azok a zsenge teremtésbe maguk plántálják el a fizikai, intellektuális és erkölcsi nevelés magvait és ezeket ápolják is benne. Azért meg is támadja az álnyákat, kik saját énjök iránti szeretetből a csecsemők táplálását dajkákra, az első nevelést pedig idegen nagyrészt neveletlen nevelőkre bízzák. Ezen eljárást a gyermek testén és lelken elkövetett véteteknek mondja.

S ha mégis szerepelteti Gertrudot az iskolában az nem róható fel neki balfogásnak. Gertrud itt mint a személyesített anyai szeretet szerepel, melyet ő a nevelés és oktatás főtényezőjének tart.

Igy megvetve a nevelés és oktatás alapját annak folytatását az iskola által viteti végbe. S milyen az ő iskolája? Mily alapokra fekteti azt? (Vége köv.)

Sok rothad Dániában.

— Fővárosi életkép. —

Magyarország évenként milliókat ad ki nevelőintézetekért, másik milliók magánaton fordítanak a gyermekek nevelésére: és hogy mégis hogyan áll nálunk a nevelés, gyümölcséből ismerheted meg azt, tanúsítja azon hír, mely a fővárosban szájról szájra jár. Az általános erkölcsi sülyedés iszapjából támadnak azon fekélyek, melyek a dögvézt gyermekszobákba is beviszik s a gyermek

SZÉPIRODALMI CSARNOK.

A két lábú farkas.

II.

A falu bölcse.

Megviradt, s lassan bár, de valahára eljött a dél, s eljött a déllel tiszteletes ur is, nehogy elmaradjon, vagy rá várakozzanak, mert ezt levitánk dicséretére meg kell vallanunk, hogy nagyon pontos volt, ha valahová ebédre hívták.

Ebéd felett nagyon keveset beszélt a különben bőbeszédű tudós férfi, mert szájának egészen más foglalkozása volt; de bezeg megeredtek ebéd után nyelve kerekéi, miután kétszer s háromszor is ki és beballagott a pintes zöld korsó. Beszélt nagy dolgokat, melyeknek a hetvenhetedik nagyapja lelke sem hallotta híroket, a melyeket úgy adott elő, mint saját tetteit, vagy korábban történeteket; mondott hihetlenségeket, melyeken, ha apja szájából hallaná is kételkednék az ember; szólott tudós dolgokat, melyeket sem maga, sem hallgatói nem értének. És miután ékesszólásával megigézte s elbájolta Csurka András urat annyira, hogy az csaknem elkiáltotta magát az öreg Simeonnal „uram bocsásd el a te szolgádat, mert látták az én szemem stb.” András gazda egy kis szünetet felhasználva, mely alatt a tiszteletes kancsóhoz érintvén száját nem beszél-

hetett: ilyen rontott közbe, hogy az ebédet hasztalanul ne adta légyen a tiszteletesnek:

— Édes nemzetes uram, egy alázatos kéréssel állnék ha tetszene megméltoztatni hallgatni.

— Fül vagyok édes Csurka András uram! — mondá a lévita, kinek füle csakugyan nagyot nyult azon gondolatra, hogy oly tehetős ember, mint Csurka András uramnak is istántéziája van hozzá.

— Csak azt szeretném megtudni, lehet-e ebből a mi Sándorkánkából valamit faragni? — kérdé András gazda aggódva.

— Mindent Isten ege alatt a mit kívánunk — mondá a sokoldalú tudós férfi. Akarják-e hogy papot faragjak belőle, faragok olyat, hogy buzgóságával esőt imádkozik le, a mikor kell, és a jégesővel terhes fellegetek elüzi; adok olyan tudományt neki, melylyel a csillagok helyét kiméri, a napot megállítja, és nyelvére oly bölcs beszédet, hogy a mit mond, azt a gyarló emberek kétszer hallják. — Akarják-e, hogy hadvezért faragjak belőle, faragok olyat, mint a kis Dávid, ki egy kövecsel meggyőzte a felfegyverkezett Góliátot, kinek kardja villogásának árnyékától földre borulnak az ellenség sok ezrei. — Akarják-e hogy viceispánt faragjak belőle, faragok olyat, hogy egyszerre tíz vármegyében megválasztják minden korteskedés nélkül, oly elterjedt lesz hire neve. — Még isten tudja mit nem farag a tudós lelki bognár, ha

Csurka András elragadtatásában hirtelen bele nem vág.

— Fogjuk rá a diák szóra, ha arra való.

— Épen a számból vette ki édes apja!

— közbeszólt Kata asszony, kinek majd kapcsai potyogtak le, úgy hizott Sándorkája nagyszerű jövendőjét látván maga előtt felóriásulni.

— Nem akarok zsákban macskát árulni — mondá levitánk fontos redőbe rántva homlokát, — a fiu erkölcsös, de feje olyan van, hogy akarmely miniszternek siucs különb: és ha én isten igazába kezem alá veszem, úgy hiszem nem kell norinbergai tölcser, és mégis fejében lesz egy év alatt az öt declinatio.

— Édes tiszteletes ur, — közbeszólt András gazda — én csak papot szeretnék belőle faragtatni, szükséges-e neki azon esetre az öt dekimászó, a mit egy esztendő alatt norinbergai tölcser nélkül is fejébe lehet tölteni.

— Egy papnak! szükséges-e az öt declinatio? hát ha husz, száz, vagy ezer volna, nem lenne-e szükséges! mit ér a pap, ha a declinatio sem tudja, hiszen senkinek nem kell akkora tudomány, mint a papnak, ki isten országainak utait egyengeti.

— Hát ha azt az öt, hogy is hívjákot, izé... megtanulta kell-e még neki valamit tanulni? — kérdé Kata asszony előre képzelve mily szörnyűséges csillagos tudomány fog lenni azaz ő Sándorkája.

— Meghiszem biz én, kell bizony mo-

tiot, comparatiót, pronoment, verbumot, adverbiumot, praepositiot, particiulát, conjunctiöt — mondá a lévita oly iszonyu gyorsasággal, hogy Csurka András és neje csak a sok egygyé olvadtt tiot értették.

— Szent isten! egész életem nem volna elég csak a nevék megtanulására — mondá András gazda buzgó álmélkodással.

— Aztán ne tessék megnehezeltetni kérdésemért megtiszteltem meg is követem, tiszteletes uram is megtanulja ezt a sok ciót? közbeszólt Kata asszony.

— Ha azt nem tudnám édes nemzetes asszonyom! leszédülnek a papszékéből; a tudomány tart ott fenn, mert mint a dicséret mondja:

Minél feljebb röpiük,
Annál jobban szédülök.

— De én nem, hanem a tudatlan ember szédülne azon magasságon, — felelt a kérdezett.

— Hát Sándorkát is megtanítja mindezekre? — kérdé Csurka András.

— Ki, ha én nem — mondá a lévita nemes büszkeséggel — hiszen, ha bolond nem lettem volna, most vármegye ura volnék, nem pedig höröcsöki lévita, de szívem mindig a belső hivatal felé vonzott, azután elgondoltam, ha már ennyi tudományt szedtem fejembe, nem ásom el a talentumot száraz megyei hivatalba, melyre gombaságnál egyéb úgy sem szükséges.

— Hát nemes ember édes tiszteletes uram? — kérdé András gazda.

— Nemes bizony, még pedig töröl-

mosolyából a halál s ártatlan szemeiből a pusztulás vigyorog ki.

A legdurvább érzékiség ébresztetik fel a fonák nevelés által oly gyermekekben, kiknek még babával kellene játszania; a nevelőnőragály példája megfertőztetve hat a leánygyermek ártatlan szívére és hogyan is lehetne egy gyöngy leánykától erkölcsi magaviseletet s gyöngéd nőiséget kívánni, a kinek nevelőnője legtöbb esetben becs-telen.....?

Egy pesti lap „Divatos ifjúság“ cím alatt így ír: „Egy történetet akarunk olvasóinknak elmondani, egy történetet, melyet sokan keményen megborsolt s fűszerezett kacskának fognak tartani, a mi azonban a divatos ifjúságnak megdöbbentő jellem-képét tárja elénk. Hozzá kell tennünk, hogy a mit mondunk, szóról szóra igaz jöhet úgy kezdődik mint Paul de Kock akármé-lyik regénye s mint a leánynevelődék erkölcsi története úgy végződik. Egy nevelőintézet s annak növendékeiről van szó ezen törté- netekben. Néhány nap előtt három fiatal leányka ballagott haza a nevelőintézetből, a kik kaczer magukviseletük, kihívó ka- csingatásai s fenhangú vihogásuk által mint- egy szándékosan több tiszt figyelmét vonták magukra. A tisztok szöba ereszkedtek a pezsgőverü fiatal hölgyekkel, a kik előkelő házból valók voltak s megbeszélés után — légyottot — rendeltek. A kis kaczerok csoda- latraméltó hévvel elfogadták a — légyottot — s a kitűzött órában meg is jelentek. Ugye hogy gyanú színt kezd ölteni a kis történet? Azonban más lett a kimenetele. A tisztokban több becsületérzés volt, s hogy a horogra menő Stokfischoknak kemény leczkét adjanak jelentést tettek az egészről. A három kis kaczer dobogó szívvel csak- ugyan megjelent a — légyotton — de mily nagy volt meglepetésük, midőn a sovargva várt tisztok helyett a nevelőintézet igazga- tója s más két nevelőnő jelent meg. A leány- kák szöpögését s a dorgáló predikációt mindenki elképzelheti magának. Azonban ne nevelés senki ezen neveléses történet- kén, mert az egésznek komoly háttere is van. Milyen nők és anyák válandnak az ilyen leánykából, a kik már zsöngé kor- ukban oly gyorsan s oly készséggel meg- adják magukat?

Ezt kérde a nevezett lap, mi pedig azt teszük hozzá: milyen nevelésben részesül- nek ezen éretlen hölgyek az intézetben, ha jó házból való létök daczára oly korán meg- érte a kaczerágra? És milyen példák le- behetnek előttük otthon, ha az utcán a katonatisztek figyelmét lebilincselni s a — légyottot — oly könnyedén elfogadni képesek? Valami rothad Dániában s nem elég a zsebkendőt orruk elé tartani, hanem a büz- hödö hullát keil eltávolítani. C...y.

Br. Eötvös József emlékoszlop-ügye Eresiben.

Az ercsi „br. Eötvös József emlékosz- lop-ügyi bizottság“ decz. hó 31-én megtartá zárgyűlést, melynek fontos mozzanatait a következőkbe foglalva ezennel adjuk.

A gyűlést a bizottság elnöke Barnafy

metszett, kinek nemeslevele nem kutya, hanem farkasbőrre van írva, eleim Atillá- val jöttek Magyarországra, s mindjárt szt. Istvánnal megkeresztelkedvén, mint tör- zsökös nemesemberek résztvettek a res- tauratiókban — mondá a lévita, és egy nagyot ivott, gondolván, hogy ily történeti hazugságról csak megérdemel egy pohár bort.

— Nemes? ejnye ni! ezt most halom először — mondá Kata asszony kinek tisz- telete egy arasztot nyult a lévita iránt, mióta megtudta, hogy nemes vérből fakadt. — No már ilyen emberre bizvást rá lehet bizni Sándorkát, ki anyai czíót összetanult, még hozzá nemes is — tevő hozzá. Hanem még egy nagy aggodalmam van az egész- hez, szeretném ha eloszlatná tiszteletes ur — mondá Kata asszony kis szünet után.

— Hadd halljam az aggodalmat, szét- tépem annak szárait, mint Sámson azon erős gúzsököteket, melyekkel a filistensok megkötötték őt, hogy levághassák az ő ha- jának fonatékait, melyektől áll vala az ő testének nagy ereje, — szólott a lévita, ki- ből most már a bor hatalma iszonyu erőt fejtett ki.

— Ha Sándorkánk megtanulja azt a roppant diák tudományt, nem feledi-e el a magyar nyelvet? — kérde Kata asszony aggódba.

— Igaz ugyan, hogy a ki a tudomány bányájában, mélyen akar buvárokodni, annak elég lenne a csupa diák nyelv, és ha az egész világ értene diákuul szükségtelemné lenne a magyar, de mivel több a tudatlan

Balázs megnyitá, ki egy elnöki jelentés- ben részletesen és tüztesen megemlékezett a bizottság mult évi működéséről, melyek nem várt eredményt tüntetnek fel. A bizott- ság életére nevezetes esemény gyanánt emeli ki a megye érdemdús főispánjának, Szö- gyény-M. László ö nm. meghívását, ki azt kész örömmel elfogadá, kinek is hat- hatós föllépésének köszönhető, hogy a bi- zottság e mai napra már 2800 frttal rendel- kezhetik. Miért is a halás érzelmekkel eltelt bizottság elhatározá, hogy egy kiküldendő kisebb körű bizottság személyesen vigye meg a főispán ö nagyméltóságának a bizott- ság új-évi üdvözlését, tolmácsolván egyszers- mind ugyanakkor hódolatteljes tiszteletét, el- ismerését és halálját.

A közjölétért önzetlenül működő elnök ur, Barnafy Balázs szívélyes üdvözle- tekkel ön elhalmozva, kinek fáradszatos buzgalma oly szép sikerrel koronázta a bi- zottság ügyét.

Az elnöki jelentés után a legújabb beérkezett pályatervek mutattak be, me- lyek közül Andrei Anselm uré a leg- nagyobb tetszéssel fogadtattott; Sée nger Béla budapesti köfáragó rajzát gypsz önt- vényben kivive mutatá be, mely mintegy két láb magas. A nagy számmal beérkezett pályatervek nyilvános kiállítása Székesfe- jérváron elhatározottat, hogy így a nagy közönség véleménye is meghallgathassék.

Mután a bizottság kitézött feladatának megoldásához már oly közel áll, elhatároz- tott, hogy az oszlop leleplezésének ünne- pélyére, egy emlékkönyv — album — szer- kesztessék, mely meg egyrészt kedves em- lékűl fog szölgálni a működő tagoknak, másrészt hivatva leszen széles e hazában köztudomásra juttatni, hogy egy hazafias kötelesség szerű tény lön megoldva akkor, midőn a boldogult Eötvös hamvai fölött egy emlékoszlop emeltetett. E czéla a bizottság 100 forintot szavazott meg, szerkesztésével pedig Szász Károly bizottsági jegyző lön megbízva.

A bizottság, mely minden alkalmat megragad, hogy czélját minél előbb elér- hesse, az oszlop javára egy bálnak jan. hó 19 én való megtartását határozá el; február hóra pedig egy concert pesti művészek köz- reműködésével lön kilátásba helyezve.

A bizottság elnöke, megköszönvén a tagok szives támogatását, Isten áldását kéri a jövő évre is működésükre, s evvel bezárja a gyűlést, mely az 1877-dik évben a 19-ik volt. — *Vlasics Nándor*, h. elnök.

KÖZGAZDÁSZAT.

A borbetegségekről általában.

A borbetegsége alatt értjük annak olyan változásait, melyek miatt az kellemetlen ita- luvá, majd ihatatlanná s utóbb teljesen hasz- navehetlenné válik.

Ily baj minden vigyázatunk mellett is előfordulhat, de legtöbbnyire mégis gondat- lanságunk vagy tudatlanságunkból származ- ik; azonban bármint jöjjön is az elő, első feladatunk a bajnak okát kifürkészni, részint azért, hogy máskor azon okot idejekorán

ember, azok kedviért szükséges a magyar nyelv is, mert mint a diák Cicero mondja: „nomnia possemes“ azaz mindent nem tudhat minden ember: tehát gondom lesz, hogy Sándorka a magyar nyelvet se fe- ledje el — mondá a tudós férfiú a szülék megnyugtására.

Elég az hozzá Sándorka sorsa eldö- netett s kimondatott rá a szörnyü ítélet, hogy neki tanulni kell s a tudós lévita megbízatván a szükséges könyvek beszer- zésével, eloszlott a sorsdöntő társaság. Csurka András és életpárja bevallották egymásnak, hogyha tú gyanánt kerestek volna is tanítót, nem találhattak volna tudósabbat Iszáki Mózes uramnál. Iszáki Mózes uram pedig haza tántorogván ha- sára illeszté kezeit s meglegedve mormolá „ha mindennap ily felségesen ehetném s ihatnám, sohasem vágyódnám más lenni, mint a mi most vagyok“ és ezen jótékony meglegedésében fejét déli álomra hajtá, mely épen másnap reggelig tartott.

(Folytatása következik.)

Tükördarabok.

Önzetlen szerető.

Malvina! kárinál felajánlom szívemet önek. E szép áldozatot nem fogadom soha el. Mint hitem öltárát úgy imádom, mit tehetek hát? Hogyha valóba szeret, nem szívet, egy tunikot.

Palota és kunyhó.

Diszolgó palotát építette Csalfai ügyvéd. Száz meg száz kunyhó romjaiból emel.

Halál jele.

Névnapok és lakomák egymást követik Deli urnál. Akkor lobban a mécs, hogyha aludni akar.

B. M.

eltávolítsuk, részint hogy a beteg bort meg- gyógyíthassuk. Soha se feledjük azon igaz- ságot, melyet a hordók gondozásánál mon- dottunk: hogy a bort is sokkal könnyebb egészségesben fentartani, mint a megbetegültet meggyógyítani. Miért is nem resteljük ujolag s akárhányszor ismételni azon módokat és szabályokat, melyek által a borbetegségek megakadályoztatnak.

A borbetegség megakadályozására szóló módok egy részét már a bornak szüretelés alkalmávali kezelésénél elmondottuk most a többiekre térünk át:

1) Az új-borok erjedése után letisztul- ván a seprütől elválasztandók azaz kellő időben lefejtendők s a lefejtettek a még bennök uszkáló fehérszékelyt, nyálkától meg- szabadítandók az adott utasítások szerint, különben mindig ki lesznek téve a változá- soknak, melyek érlelődésüket hátráltatják.

2) A hordók megtöltve álljanak, mert a kiapadt bor helyét a befurakodó levegő foglalja el pusztító vendégivel.

3) A fiatal borok évenként legalább há- romszor okvetlenül lehuazzanak s ha lehet a csendes forrás után már, midőn tudniük nem zavarodnak légmentesen, de mindaddig, míg a zavarodásra, erjedésre hajlandók, a lehuzás nyíltan történjen.

4) Az akonát csak szükségben kell ki és beverni, még ritkábban szabad a borból kihéberizgetni, mert ezek által nemcsak hogy zavartatik a bor, hanem a külső leve- gővel is gyakori érintkezésbe hozatik.

5) Az ó-boroknak évenkénti felrészítése tökéletesen kitisztult, egészséges s ugyan- azon fajta fiatalabb borok által majdnem szükséges, még pedig akkor, midőn az ó-bor más hordóba huzatik és úgy, hogy az üres hordóba előbb a már legalább háromszor lefejtett új-borból 1 akó minden 10 akó ó-bor alá beöntetik, hogy a reá fejtendő ó-borral elvegyüljön. Ezen eljárás czélsze- rűségét tapasztalásból is tudják.

6) A hordók akár gyapotos, akár jó kiszemelt ruganyos parafa-dugók által jól bezárva tartassanak, hogy az élyen befolyása mellett a penészgombáktól menten maradjanak; az érlelés ideje alatt minden- esetre a gyapotos akonák teszik a legjobb szölgálatot.

7) A borok annak idején ügyesen és okoszerűen derítettessen az alább közlendő mód szerint.

8) Végre a pince hőmérséke, mennyire csak lehetséges, szabályszerű, egyenletes legyen; a pince levegőjének tisztaságára nagy gondunk legyen, valamint arra is, hogy a pinczébe semmiféle idegen termék ne helyeztessék.

A ki ezen szabályokat pinczéjében lel- kiismeretesen élethe lépteti, annak nem igen lesz baja beteg borokkal.

Színház.

Opera premiereben volt alkalmunk ismét gyönyörködni folyó hó 12-én adtván elő először Herold játszai zenéjü dalműve: „Zampa és a márványara.“ A dalmü hőse jellemre sokban hasonlít Auher Fra-Diavo- lojára, csakhogy ez mint kalóz annál sokkal gonoszabb és iszonyatosabb. A dalmü szö- vege mindkét felvonásban elég érdekes, s az csak is a harmadik felvonásban gyengül. Herold zenéje élénk és dallamgazdag, habár nem elég jellemző. Elragadók benne a sok gyönyörű dalok, Camilla románca a mely- ben Manfredi Bianka a márványara törté- nete lesz előadva, nemkülönben az első felvonás fináléjában előforduló barcarole és a második felvonásban Zampa dala. Igen sikerültek Capucci, Ritta és Dandolo komi- kus alakjai. A dalmü hangszerezése is mes- teri alkotás; egyáltalán ez opera a franciaia operák legjelesbjeinek egyike, s jó előadással mindig kedvelt repertoir darab marad. A mi a dalmü előadását s kiállítását illeti azt teljesen sikerültnék mondhatjuk. Fekete a czímszerepet sikeresen oldotta meg, habár e szerep oly nélyen esik, hogy tenoristának énekelni nem ritkán nehézkes, s sok helyen s igen gyakran baritonistának osztatik, a kinek pedig kissé magas. Kitünően játszott és énekel Kocsis Irma (Camilla), elegans megjelenése és sok szép dalaival több ízben ragadá megérdemelt tapokra a szép számmal megjelent közönséget. Osztoztak még az est sikerében Enyváry Sarolta kedves játékaival és gyönyörű dalaival s Szilágyi és Philippovics Huszár Laura szép márványara volt.

LEVELEZÉS.

München, 1878. január 12-én.

Tekintetes szerkesztőség!

Sziveskedjék becses lapjában a követ- kező soroknak tért engedni:

A lefolyt 1877. év a müncheni magyar egyesület részére — volt elnöke, Kocsis La- jos ur buzgó tevékenysége, tagjai lankadat- lan kitartása, s a hazai közönségnek önzet- len támogatása folytán — remélhetőleg egy szép jövőnek veté meg alapját.

Pénztárunk jövedelmét tudvalevőleg segélyezésre s a hazai irodalom pártolására fordítjuk.

Az év utolsó negyedében a következő

lapokat járattuk: „Pesti Napló“, „Egret értés“, „Fővárosi Lapok“, „Borzsem Jankó“, „Üstökös“, „Vasárnapi Ujság“, „Magyar- ország és a Nagyvilág.“ Az illető szerkesz- tők sziveségéből jártak: „M. Mernök és Építész-egyleti közlöny“, „Természet“, „Anyagi érdekeink“, „Székesfejérvár“, „Sze- gedi Híradó.“

Pénztárunk jövedelme a lefolyt évben volt 1024 Mark, 72 fillér, kiadás 1004 M., 14 fillér. Ebből segélyeztetett 24 személy 106 Mark erejéig: ezen kívül két átutazó iparost ruháztunk. Ajánlatunk folytán az osztr. magy. követségtől 14 személy kapott ingyen menetjegyet hazáig.

Eddigi működésünk főakadályá a foly- tonos hurcolkodás szükségessége — évi la- kás bérlése által mellőztetett. Hogy a ta- gok a korcsmai zaj által az olvasásban ne zavartassanak, e lakás magánháza bérel- tetett s az egyesület költségén bebutoroz- tatott. — A butorokat magyar iparosok — egyesületi tagok — készítették.

Könyvtárunk áll 329 műből 538 kö- tetben.

A jan. 5-én megejtett tisztújítás ered- ménye a következő: elnök Spiegel Zsigmond, alelnök: Say Ferencz, titkár: Schneider József, jegyző: Erdélyi Mihály, pénztárnok: Jeney Mihály, ellenőr: Britz János, könyv- tárnokok: Wasching Endre és Havranek Ferencz, bizottm. tagok: Babochay Zsig- mond, Rutkay Béla, Gáspárik István.

Midőn e jelentést a hazai közönségnek, különösen pedig nagylelkű pártfogóinknak ítélete alá bocsátjuk, kérjük őket, ne té- vesszék szem elől a körülményt, hogy egye- sülteink tagjai többnyire műgyemteni hall- gatók, kik a mostoha időben majdnem fu- karul kimért havni pénzökből áldozzák fil- léreiket társulatunk felvirágoztatására — melynek czélja: hazai nyelvünk használata által fentartani a nemzeti önértetet, magy- ar lapok s könyvek olvasása által ápolni a hazaszeretet szent érzelmét, segélyzés ál- tal némileg enyhíteni, megszorult honfitár- saink nyomorát, végre testvéries bizalom által éreztetni az együttartás szükségességét.

Mielött e jelentést befejezzük, közö- netet mondunk fentnevezett nagylelkű lap- szerkesztő uraknak, a magy. kir. közokta- tási miniszteriumnak s mindazon vasutiga- zóságoknak, melyek a nagym. ministerium hazafias közbenjárása folytán az egyesületi tagok számára meneti díj kedvezményt en- gedélyezni sziveskedtek, s végre azon ha- zafiaknak, kik egyesületünket alapítókeje gyarapítása vagy pártolásuk bármilyen nével elősegítették.

Bezárólag kérjük a hazai közönséget, hogy nemes pártfogásával ezentel is támogassa egyesületünket.

Lakásunk Enhuber-strasse 9./I. — hol átutazó honfitársaink mindenkor szivesen fogadtanak.

Midőn a tekintetes szerkesztőségnek e kimutatást rendelkezésére bocsátjuk, kérjük egyszersmind a kiadó-hivatalnak irántunk tanúsított jóindulatát nevéünkben megkö- szönni, azon kérelemmel, hogy hazafias tá- mogatását ezentel se vonja meg tőlünk. — *Schneider József*, titkár.

Vegyes.

Helyi hírek.

— A székesfejérvári „Vörösmarty-kör“ által vasárnap e hó 13 án tartott rendkívüli közgyűlésen nem sok tag jelent meg. A közgyűlést Juraszek Ferencz igazgató nyi- totta meg, előadván, hogy a mai ülés tulaj- donképi tárgya a kereskedelmi csarnok nagy termének bérbérvétele évenkénti 200 forint lakbérért. A választmány előterjesztése sze- rint a 200 frt. lakbér a most is már 202 frt. többletet mutató pénztári feleslegből fog ki- kerülni. Ezen nagyobbodás által lehetséges lesz egy billiárd felállítás is, mely iránt Hü bner Rudolf kávéház-tulajdonos vállal- kozott oly módon, hogy a billiárd beszer- zését ő viseli, de ezért a billiárd játékdíjait szedheti, egyszersmind a kör tagjai a kör helyiségeiben fekete kávé stb. kávéházi czük- kekkel ellátja, a világítás költségéhez 1/2-ök részben járul. A nagy terem átvételével a választmány átveszi egyszersmind az ott levő butorzatot 364 frttel, melynek kifizetésére pénzalappal nem bírván, ezért egyelőre a kereskedelmi csarnoknak a fejtérmegei ta- karékpénztárban levő tartozásából megfelelő mennyiséget átvállal s annak végképeni törlesztése iránt minden módot a választ- mány felhasznál, táncszestélyeket rendez be- lépti díj mellett, szükség esetén pedig ada- kozások útján szerzi be a kívántató összeget. A választmányának ezen az igazgató által javasolt előterjesztését a közgyűlés elfogadta s a választmány annak értelmében a meg- felelő intézkedések megtételére utasítottat. A Vörösmarty-kör e határozata által ugyan haladt a czimétől való eltérésben még elő- rébb, de a kör fenállhatása érdekében elő- nyösen; most már csak az volna czélszerű, ha a szellemi téren is tenne ily nagy hala- dást, mert a választmány újja szervezése óta fokozatosan hátrafelé haladt s pedig óriás léptekkel a szellemi téren.

— A székesfejérvári „Tóvárosi olva- sókör“ könyvtára javára folyó 1878. évi jan.

19-én solás A re Kálb Orbá kória 10 k dező deglé kor. kösz ban takny élet is tár Feke elmar sokor vend egyb jöved fordít és ita Beléj kény Felül hirlap ujon közté szinté bucsu tattak csakv közsé tokán 168 a vad a kitün erősel rül k kat a háziu Hencz gyaru s a M rend natos nak rendü évi ja szas nek á tát. A d. e. zett t hatóna teteme gágig járván lágoss után 3 grá sunkb gadja s nem kek k s régé el van catalog mely á régisé tandó ségnél még s séggyé remélje gyarap is hiss van, h örízni les gaz kir. pé nevezte saját t dések soknak czélszer megfog dések volna, talan b már be dolog l részere. a megy ezen re más me hozni, a törtér mentek megyéne jelenő illető a hozza. A elkészül ténelmi mellett a

19-én Orsonits Antal vendéglőjében kisorolással egybekötött táncvizalmat rendez. A rendezőség: Csapó Dániel, Kovács Lajos, Kálmán Lajos, Kenessey Gyula, Pete Dani, Orbán Károly, Gödör Lajos. — Belépti díj kortagtól 50 kr. — Családtagok egyenkint 10 kr. Vendégtől 50 kr. Jó zenéről a rendezőség, izletes ételek és italokról a vendéglős gondoskodand. Kezdeté esti 7 órakor. Kisorsolandó tárgyak és felülfizetések köszönettel fogadtatnak s a helybeli lapokban nyugtáztatnak.

— A múlt években nagy lármát ütött taknyos lovak esete, melynek több ember élet is áldozatul a törvényszék előtt is tárgyalatott s a büntény megállapítván, Fekete József 1 évi börtönbüntetésre lett elmarasztalva.

— A székesfejvári felsővárosi olvasókör 1878. február 2-án az „arany-sas” vendéglőben tánczestélyt és tombolajátékkal egybekötött zene estélyt rendezend. A tiszta jövedelem az olvasókör és könyvtára javára fordítatik. Zenéről a rendezőség, jó ételek és italokról a vendéglős fog gondoskodni. Belépti-díj 50 kr., családtagok után egyenkint 10 kr. Egy tombolajegy ára 10 kr. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. Kezdeté 8 órakor.

— Sárközy Aurél, szolgabíró járása újon történt átalakításával az újabban nyert községekben ünnepélyesen fogadtatott. Úgyisint azon községekben is, melyekből elbucszott, miután más járásokhoz csatoltattak, fényesen lett kitüntetve. Néhány a csákvári követválasztási kerülethez tartozó községekben még követjelellül is kiküldött.

— Martonvásáron gróf Brunzwick birtokán nagy körvadászatt tartott, melyen 168 drb nyul esett el. Mint a tudósító írja a vadászattal igen kedvezett az időjárás s a közök is jól rendezettek és a vadászok kitünően létek; — de nyulak is rendkívül erők voltak s ugyancsak a lapozka körül kellett találni, hogy eszeveszett iramuk a lövés megállíthatta. Jelen voltak a háziur, gazdatiszjtjeivel s az ifjú Majláth, Hencz Richárd ügyv., Perczel Gyula, Magyar Kálmán és Légrady urak Budapestről s a Meszlényi testvérek Velenczéről stb.

— Halálozás. — A zirc-ciszterci rend székesfejvári társházának tagjai bánatos szívvel jelentik szeretett rendtársuknak nt. Rajeczky Mátyás, zirc-ciszterci rendű áldozár-, s nyugalmazott tanárnak, f. évi jan. hó 15-én este 35 ik évében, hosszas szenvedése alatt a halálokk szentségének ajtatos felvétele után az Urban elhunytát. Az engesztelő szent mise f. hó 17-kén, d. e. 9 órakor a Nép szt. Jánosról címzett templomban mutatattik be a Mindenhatóknak, s ezután az üdvözlőnek hideg tetemei a hosszutemetőben a boldog feltámasztásig nyugalomra tetének. Kelt Székesfejvárvárt, 1878. január 15-én. Az örök világosság fényeskedjék neki!

— Vonatkésés. A 212-ik számú dél után érkezett kanizsai vonat e hó 12-én 3 órával késétt a nagy hófúvás miatt. Városunkból Budára is tetemes késéssel érkezett.

— A dyphteritis városunkban is ragadja áldozatait, habár kisebb mértékben s nem annyira a felnőttek, mint a gyermekek között uralkodik.

— A fejérmegyei és városi történelmi s régészeti-egylet tárgyai most már rendben el vannak helyezve az egylet helyiségében, catalogizálás majd a tavaszra befejeztetik, mely által megtudjuk mit s mennyit bir a régiségtár régiségekben. A tavasszal tartandó közgyűlés után talán már a közönségnek is meg fog nyitni, a most ugyan még szerény, de lassankint gyarapuló régiségyűjtemény. Régiségek adományozásával reméljük megynék és városunk közönsége gyarapítandja ezen gyűjteményt, már azért is hiszik azt, mert most már helyiség is van, hova a régiségeket elhelyezni s azokat őrizni lehet.

— Kinevezés. Blauhorn János okleveles gazdaság és kataszteri segédtszert a m. kir. pénzügyminiszter kataszteri pöbitozsá nevezte ki.

— A Dunamelléken Pestmegye által, saját területeket érve, az erélyes intézkedések elrendeltettek, hogy a tavaszi áradásoknak eleje vétsésk; ez intézkedés igen czélszerű s hisszük, hogy megynékben is megfognak tetetni ily irányban az intézkedések — ha még eddig meg nem tetettek volna, hova a régiségeket elhelyezni s azokat őrizni lehet.

— Megyei levéltárunk rendezése most már befejeztetett s több érdekes történelmi dolog lett hozzáférhetővé téve a szakértők részére. Azonban ez még mind nem elég a megye monographiájára nézve — habár ezen rendezés dicséretet érdemel is, hanem más megyék példájára napvilágra kellene hozni, nem szabadna ott a por közt hagyni a történelmi érdekességeket. Más megyék mentek elő már jó példával s nem egy megyének van rendes negyedévenként megjelenő folyóirata, mely a megye történetét illető adatokat gyűjti és nyilvánosságra hozza. Addig is míg nálunk a monographia elkészül — lehetne a megyei és városi történelmi s régészeti egylet közreműködése mellett a Rosti Zsigmond által megkezdett

„Rajzok Fejérmegye multja és jelenéből” című mű folytatását kiadni, mely e város multjára vonatkozó adatokat is közölné. A két hatóság egy ily vállalatot szépen fenntarthatna minden anyagi áldozat nélkül, — mert évnegyedévenként megjelenő egy füzet, összesen évenként négy füzet 2 fr. előfizetési árral nagyon is kiadható lenne s előfizetőt a megye aristocratiája, a város gazdag polgársága, a megyei községek s hazafias lakosság közt ily csekély díjért eleget kapna. A megye s város részéről nem kellene több, mint ha a tört. s régészeti-egylet közreműködésével megindítandó ezen vállalatot szellemileg s erkölcsilag pártolná s hivatalosan is terjesztené és ajánlaná; anyagi áldozatot nem várhatunk a jelen viszonyok közt e két hatóságtól, de szükség sem volna rá.

— A Vörösmarty-kör a farsang folyamában néhány füzérkét fog rendezni, melyek reméljük népesek lesznek. Kár volt, hogy előbb már a múlt években nem jöttek erre a gondolatra, mert azáltal, ha tánczestélyeket rendez — nem tér el céljától, csak a szellemi téren is azután haladjon.

— A székesfejvári kölcsönös segélyző egylet 1877. évi december havi tizletkimutatása. Bevétele: Pénztári maradvány november hórlól 613 frt. 78 kr. Hetibefizetésekéből 28745 frt. 50 kr. Kamatokból 9956 frt. 96 kr. Illetékekből 1079 frt. 64 kr. Nyomatványokból 35 frt. 90 kr. Felsőllítási díjakból 3 frt. 80 kr. Kölcsönökből 1050 frt. Köttelezőkből 950 frt. Zálogokból 8740 frt. Váltókból 336926 frt. Összesen 388101 frt. 58 kr. Kiadás: Az 1872-ik évi társulattól kifizetett 143 frt. Az 1873-ik évi társulattól kifizetett 328 frt. 26 kr. Az 1876-ik évi társulattól kifizetett 20 frt. 90 kr. A hetibefizetésekéből kifizetett 72 frt. Kamatokra 14 frt. 74 kr. Kölcsönökre 27150 frt. Zalogokra 10360 frt. Váltókra 344737 frt. Pénztári készlet 4662 frt. 82 kr. Összesen 388101 frt. 58 kr.

— A megyei hatóság mult évi egyik közgyűléséből a belügyminiszteriumhoz felírt, hogy a járási orvosok száma még két-tövel szaporítottassék, a belügyminiszter azonban ezt nem engedélyezte.

— A helybeli árvaházban felállított karácsonyfára adományoztak: Andreoli Bathányi Emma Róza grófnő 20 fr. Bogyai Gyula 2 fr. Balog Ferencz 1 fr. Csapó Dániel 50 kr. Ferenczy István 5 fr. Idősb Felmayer István 5 fr. Fejér György 50 kr. Horváth Imre 1 fr. Heinrich Lajos 1 fr. Keresztes Ignác 1 fr. Kuty Márton 1 fr. Özv. Kovács Józsefné 1 fr. Lustig Manó 2 fr. Léb György 2 fr. Lauschman József 1 fr. Márbik Sándor 1 fr. Máté Pál 2 fr. Markus Antal 50 kr. Id. Námesy Ferencz 2 fr. N. N. 1 fr. N. N. 50 kr. Orbán Rezső 3 fr. Szőgyény-Marich László s neje 5 fr. Dr. Say József 2 fr. Szepelt Nándor 2 fr. Szücs Adolf 50 kr. Dr. Varga Zsigmond 1 fr. Ifj. Weisz Jakabné (3 db. ezüst huszasban) 1 fr. 30 kr. Összesen készpénzben 65 frt. 30 kr. — Ezenkívül Felmayer Istvánné kalács, alma s diót, Rosznagl Antal s Kovács Pál déli gyümölcsöt, Stéger Viktor czukorsüteményeket, Tremkó család mézesbábót s végül gr. Zichy Jenő tetemes hasznos és mulattató játékszerkeket adakoztak. — Fogadják a nemeskeblű adakozók a kised árják forró köszönetét. *Mendlik Zsigmond*, közigyám.

— A fusio szelleme ismét kísért s a Vörösmarty-kör vasárnap gyűlésén újra szóba hozatott. Nézetünk szerint legjobb volna ez eszmét végleg elejteni, mert mind egyik kör retteg tőle és még sem mer egyik sem megszabadulni az által, hogy végkép elejtené. A fusio a Vörösmarty-kör kebelében egyenletlenségét idéz elő, a régészeti-egyletet megöli — tehát nincs ok miért tovább pártolni. A régészeti egyletnek van kis helyisége s pénzalapja is, addig míg a pártolás mellett tovább fejlődnek elfér itt is s fennállhat maga is, a fusio lételet ölné meg.

— Köszönetnyilvánítás. A székesfejvári izz. krajezar-egylet által szegény iskolás gyermekek ruházatára javára rendezett füzérke 413 frt. 60 kr. tiszta jövedelmet eredményezett. — Ez alkalommal felülfizetni sziveskedtek: Szőgyény Marich Lászlóné 5, Kuhnér Dávid 5, Glasner József 5, Dr. Altman 5, Deutsch Manó 5, Wertheim S. L. 5, Wertheim Armin 5, Hahn Jakab 5, Deutsch Simon 5, Schlesinger Lipót 5, Steininger Mór 5, Milch Israel 5, Pouthon Octavia 5 mélt. 5, Karl György 5, Polatschek Sándor 5, Langraf Gáborné 4, Dr. Tausig Béla 4, Rothauer Mór 3, Dr. Trostler Miksa 3, Politzer Miksa 3, Buchwald Teréz 3, Grünfeld Herman 3, Herczeg Ignác 3, Pisky Eszter 3, Dr. Kanitz Simon 3, Herczeg Jakab 3, N. N. 3, Pick Ignác 3, Weiner Sámuel 3, Sommer Mór 3, Autsch Pál 3, Klein József 3, Dr. Neumann Armin 3, Schlesinger Dávidné 3, Grünfeld Ignác 3, Wurm Ignác 3, Felmayer Károly 3, Perl Sándor 3, Dr. Ligeti József 2, Mihályfi György 2, Mütner Antal 2, Horváth Böske 2, Markus Simon 2, Kreizler Sámuel 2, Kreizler Zsigmond 2, Wertheim Samu 2, Perl Samu 2, Reinitz Lipót 2, Krausz Ignác 2, Fischer Gusztáv 2, Kleindin Rudolf 2, Deutsch Lipót 2, Özv. Wertheim Mózesné 2, Pinkás Zsigmond 2, Ludasy Zsigmond 2, Dr. Felner

Tivadar 2, Lichterster 2, Morgenstern Sándor 2, Deutch Béla 2, Kiss Ignác 2, N. N. 2, Felmayer Istvánné 2, Schlesinger Nándor 2, Schlesinger Aronné 2, Lustig Adolf 2, Paul Mór 2, Lustig Manó 2, Weiner Jakab 2, Lamm Pál 2, Steininger Kálmán 2, Breuer Adolf 2, Fiáth Imre 2, Markus Antal 2, Gold József 2, Braun József 2, Neumann Lipót 2, Reichard Mór 2, Singer Bernát 2, Kosteczky Teréz 1, Weisz Samu 1, Felner Ignác 1, Guthard Mór 1, Modrowich Ignác 1, N. N. 1, Ifj. Berendorfer Miksa 1, Brust Jakab 1, Strausz Salamon 1, Markus Zsigmond 1, N. N. 1, Markbreiter Adolf 1, Ifj. Weisz Jakab 1, Lövy Jakab 1, Scherz Ede 1, Felner Károly 1, Lövy Józ. 1, Ifj. Eibisch Zsigmond 1, 50, Berger Jakab 1, Dr. Weisz 1, Schlesinger Ignác 1, Gerber Fanny 1, Deutsch Herman 1, Landesmann D. 1, Pollák Ignác 1, Grünfeld Antal 1, Krén Ignác 1, Bóné Géza 1, Lustig Béla 1, Reinitz Gyula 1, Fischer Bruno 1, Meitl Ödön 1, Redehman 1, Stern Samu 1, Felner Soma 1, Tóth Aladár 1, Mészöly Géza 1, Csitány Kálmán 1, Detrich Zsigmond 1, Meszlényi Lajos 1, Beron 1, Schrickler 1, Glockner Károly 1, Krécsy 1 frt. Mák János 30 kr. Összesen 275 frt. 80 kr. Midőn a nemeskeblű adakozóknak egyletünk humán céljai előmozdítására irányzott kegyes támogatásukért a szegény gyermekek nevében legészintebb hálalmat nyilvánítom, kedves kötelességemnek tartom egyuttal köszönetemet kifejezni egyletünk választmányja nemeskeblű tagjainak, kik a tombola nyereleményk ingyenes fölajánlása által a jövedelem gyarapításához nagy mérvben járulni kegyeskedtek. Végre nem mulasztatom el őszinte elismerésemet és hálalmat nyilvánítani a buzgó rendezőknek, névszerint: Epstein Gyula, Fischer Gusztáv, Felner Ignác, Perl Samu, Reinitz Lipót és Wertheim Samu uraknak, — kik sem fáradságot, sem anyagi áldozatot nem kimélték, hogy a tánczestély sikere a hozzáköött méltányos várakozásnak megfeleljen. Székesfejvárvárt, 1878. évi január hó 12-én. *Wertheim Arminé*, egyleti pénztárnok.

Fővárosi hírek.

— Adomány. A király Küllő község tüzkárosult lakosai segélyezésére 100 frtot adományozott.

— Adomány. A király a hunyadmegyei Ranget és Csigmó községek szükségét szenvedő lakosainak élelmi szerek beszerzésére 300 frtot ajándékozott.

— A vallás és közoktatási miniszter előfordult konkrét esetek elintézése alkalmából a következő két elvi jelentőségű döntvényt hozta, melyek a „Közig. Lapok” legközelebbi számában fognak megjelenni: 1) A hit- és erkölcsan tanulása alól a felekezeti-küliség ügyre alatt sem mentetik fel senki; ily esetben az illető tanuló azon hitfelekezet vallásoktatásában tartozik részt venni, melyhez szülei (esetleg ő is) előbb tartoztak. 2) A községi népiskolák fenntartására rendelt 5% iskolai adó a községen kívül lakó külbirtokosokra is kirovandó.

— Az országos honvédség-egylet 1878-ik évi január hó 27-én a képviselőház 1. számú termében rendkívüli közgyűlést tart, melyre a t. cz. alapító tagok szives megjelenését kéri *Kovács László* alelnök.

— Az alagut-reszvénytársaság f. évi január 27-én évi rendes közgyűlést tart, melyen a rendes tárgyakon kívül a gróf Károlyi György halála folytán megürült elnöki széket is betölti.

— Budapestben a Gizella-alapítványból az idén négy kiháozosítási jutalom fog kiadatulni öt-ötszáz forintjával. A kérvényezők febr. 8-ig nyújtsák be folyamodványaikat a városi tanácshoz, megjegyeztetvén, hogy csak budapesti 18 éves árvalányok, mint menyasszonyok folyamodhatnak.

— A kinek kurázsija van. Egy külvárosi tisztviselő T. nagyon félt a tolvajok és betörők. A napokban éjtél tájban előbredt s a mint ablakára tekintett, azon egy hosszú fekete alakot látott bemászni. T. rákiáltott a betörőre s mivel hangot nem adott rögtön ráduplázott. Miután a fekete alak a lövés után sem távozott, kénytelen volt gyertyát gyújtani s mily nagy volt ámulata midőn meglátta, hogy téli kabátját lyuggatta agyon, melyet előző este szokása ellenére az ablakra akasztott.

— Szépen vagyunk. A hat tagból álló újpesti rendőrség teljes diszruhában házról házra járt boldog újévet kívánni. Az így összezsarolt pénzen reggelig döszöltek, — a tolvajok pedig szabadon mulattak.

Országos hírek.

— Valeria főhercegnő igen jól érzi magát Gödöllőn, úgy hogy e hó 20-ig ott marad. A főhercegnő a tanórak után testgyakorlatokat is végez és mindennap kikocsikázik Ferenczy Ida kíséretében.

— Dr. Samassa József egri érsek Eger város díszpolgárául választott s e hó 10-én adatot át neki a díszpolgári oklevél. Megérdemelné, hogy az ország díszpolgárává választassék.

— Dr. Rónay Jácint czimzetes püspök a bajor királytól a Szent-Mihály-érdemrend nagykeresztjét kapta.

— Magyar ember orosz fogságban. Dr. Fénykövy Adolf hazánkfia, ki a török hadseregben mint orvos működött, a plewnai végzetlenség ostrom alkalmával orosz fogságba került s Kiewbe hurcoltatott. — A magyar kormány Pesten lakó rokonai által értesülvén szomorú sorsáról, közbenjárt szabadon bocsátása érdekében s mint egy magántávirat értesít sikeresen, mert még e hét folyamában hazra érkezik Budapestre. — Mégis jó hát valami, hogy olyan jó barátunk a muszka.

— Nagy-Enyed városa január 8-án kegyelettel ünnepelte meg a szabadságharc áldozatait, kiket az oláhok lemészároltak s most egy közös sirban nyugosznak. — Az egyszerű sirkertet csinosan meg is világitották.

— A Deák-szobor javára Bécsben rendezett hangverseny ezer forintot jövedelmezett.

— Mily könnyen megy nálunk a bicakázás, tanusítja e következő eset: Borsodmegyében Disznósdon egy 20 éves legényke egy éltés polgár leszurt a korcsmában, azért hogy az felkeltében a borozók árát megöltötte. — Önként jelentette fel magát s azzal menti gaztettét, hogy részeg volt. — Kétszeresen kell elítélni, azért is hogy részeg volt, azért is, hogy ölt.

— Vértfogasztó rögtönbíráskodást vittek véghez a M. Nádas melletti Mák ó neví község lakosai az újév éjjelén. — Mint a „Kelet” írja — egy tehető gazda háza, éjjel ismeretlen okokból meggyult és 10 igás marhával, meg egy pajtával csakhamar hamuvá égett. Az oltásra siető falu népe egy Csordás Végh Bálint neví különben is rossz hírben álló falubelire gyulakodván, hogy ő gyújtotta fel a házat: a falubirótól követelte a gyanusítottak elfogatását. A falubiró kénytelen volt engedni, elfogatta Csordás Végh Bálintot, mire azt a felbőszült nép hatalmába kerítvén, a lángok közé dobta. Az áldozat egy kis megperzselődés után kimenekült a máglyahalálból; ekkor a felbőszült tömeg keze közé került, mely aztán a szó valódi értelmében agyonütötte A kir. ügyészség megindította a vizsgálatot, mely már is constatálta, hogy a szerencsétlen „falu roszszán” mintegy tíz halalos ütletet ejtett a felbőszült nép vakdühé.

Külföldi hírek.

— Angol vélemény Milán és Károly fejedelmekről. — A New-Castleben tartott törökbarát meetingen Mr. Hamond parlamenti tag, a keleti kérdéstről szót — a „New-Castle Daily Journal” szerint — a következő czífra módon nyilatkozott Romániáról és Szerbiáról: Oroszország csak akkor kezdhet valótlan Törökország ellen, midőn az a nyomorult gazember (contemptible scoundrel), Romania fejedelme, souveránjének és hazájának árulója megengedte, hogy átmenjen a Pruthon. Érheti-e más, mint balsors az országot, a midőn Oroszország pénz segítségével árulókka tesz loyális alattvalókat? Azután az a csuszó-mászó kutya, az a gazemberek uralkodója (cringing hound prince ofscoundrels), Milán a szerb fejedelem, a mult évben csak azért lázadt fel uralkodója ellen, mivel Oroszország saját céljainak kedvéért felusztotta és midőn leveretett, ott csuszált Anglia lábainál, könyörögve, hogy mentse meg a megérdemelt büntetéstől. — És most ez a kutya — mert embernek csak nem nevezhető, — ez a kutya tehát, kit Törökországnak megostoroztatni kellett volna, egy millió rubel havi fizetésért eladta magát Oroszországnak. Borsos.

— Az arcfestékre nézve egy amerikai statisztikus úgy nyilatkozik, hogy kiszámítása szerint azon összegben, melyet az amerikai asszonyok és leányok arczuk kifestésére fordítanak, évenként 37,000 házat lehetne mázzal bevonni, minden házra 300 dollárt számítva.

— Khina és Japán Párisban. A „Globe” jelenti, hogy e hó 3-án számos khinai és japáni érkezett Marseillebe s ismét Párisba. A khinaiak, kik tizenennyolczan vannak, építészek, szobrászok és festők s a Trocaderoon kijelölt palotájuk elkészítése végett jöttek. Egyikük Sun Kring-Keng a menyei birodalom első építészeti közé tartozik. Velük jött a berlini khinai követés attachéja Tsieu-Tspei, azonkívül egy Ifillandny neví német tolmács. Japán csupa fiatal (12—15 éves) legénykéket küldött, hogy Franciaországban nyerjék kiképezetésüket. Ezekről Dury, az egykori francia főkonsul Japánban fog gondoskodni, ugyanaz, ki 1867-ben Micubutayont, az akkori Taikon öcsését kísérte Franciaországba.

— Bécs, jan. 13. A „Montagsrevue” írja. A legújabb hírek szerint kétségtelen, hogy a fegyverszünetet béke fogja követni. — A „Montagsrevue” szerint következők lesznek Oroszország békefeltételei: Románia teljes függetlensége, királlyá váló proclamálás nélkül; Szerbia teljes függetlensége, határigazítással; Montenegro teljes függet-

H I R D E T É S E K.

lensége, megfelelő területnyobódással, de nem a Suttorinában, mert ez ellen, ugy Szerbia területnyobódása ellen is tiltakoznak Ausztria; Bulgária autonómiaja, keresztény kormányzóval török fennhatóság alatt, mert Ausztria Romániának a Dunán túl való terjeszkedésébe nem egyezik bele: a *tatumi, karszi és erzerumi* pasalikok átengedése. — A „Montagsrevue“ azt hiszi, hogy a porta meg egyszer a hatalmakhoz fordul, de ha sikertelen lesz lépése, elfogadja Oroszország feltételeit. — A Dardanellák kérdése fölött diplomatai eszmecsere nem történt, de nem is érintett senki által sem.

— Egy női rend. Viktoria angol királynő új rendet alapított „az indiai korona császári rendjé“. A rendet kizárólag csak hölgyek nyerhetik.

— Raspail Ferenc, mint egy párisi távirat jelenti, 84 éves korában meghalt. Az elhunyt a francia radikálisok egyik kiváló képviselője volt. Minden hatalom gyűlölt volt előtte. Az 1830 iki forradalomban részt vett s megebesített. 1834. és 35-ben a Reformateur szerkesztette, s ezen idő alatt huszszor ítéltetett el. — Százezer franknál több pénzbírságot szabtak ki rá. Egész 1869-ig midőn a törvényhozó testületbe megválasztott, az egész időt fogságban vagy száműzetésben töltte. Hosszabb ideig mint orvos is működött, s a kámfort használta universalis gyógyszerként. A februári forradalomban ismét részt vett, s ezért öt évi fogságra ítéltetett. 1869-ben ismét megválasztott a törvényhozó testületbe. A francia-német háboru után, mint a kamra kor-elnöke működött. Benne a socialisticus democratia legbuzgóbb híve tünt le a szenvedélyes cselekvés szinpadáról.

Világesemények.

Konstantinápolyt remegés fogta el, a kelemetlen hírek miatt mindenki elvesztette fejét s egyébre nem is gondolnak, mint a rögtöni fegyverszünetre. Hogy mily zavar uralkodik a török tanácsban, mutatják az egymással ellenkező intézkedések. — Alig olvastuk, hogy Mehemed Ali fővezérre neveztek s a fegyverszünet megkötésével megbízatik; már ismét az a hír, hogy a kegyvesztett Szulejman vezeti az alkudozást, még megérjük, hogy Mahmud Damat Törökország ez átka küldetik a főhadiszállásra, hogy nevét egy tiszta papírra írja, mely föl a büszke czár kényekedve szerint írhasa a békefeltételeket. A mostani orosz-török háborunak egyetlen jó oldala van, híven tükrözi, hogy a nép odaadás, áldozatkészsége, hazafisága mitem használ, ha árulók önzök s istentelen vezetők állanak az ügyek élén. — Viktor Emanuel meghalt, trónjára lépett elsőszülött fia Humbert. Az olasz kormány nem tudja ezt hivatalosan a pápával, tudván, hogy az nem fogja ezt tudomásul venni, csupán Simeoni bíbornoknak adták tudtára a király halálát. A müncheni socialisták azon nézetből indulva ki, hogy mivel a kereszténység s papság a XIX-ik században sem tudott az emberiség túlnyomó részének nyomorán segíteni s a vagyon most is gazdagok kezén van: elhatározták, hogy a socialis demokrata eszmék keresztül vitelével segítenek e bajon.

TRÉFA ÉS VALÓ.

Egy zeneműszerző beállított Liszt Ferenczhez s kérte, hogy mondja meg neki, melyik jobb épen most komponált két zenedarabjából. Liszt szívesen engedett zongorájához ültette a művészt s kegyes képpel halgatta a zenét. Midőn az első darabnak vége volt, Liszt felállt és sokat jelentő képpel ezt mondta: — Uram! ne is játsza el a másikat, előre is mondhatom, hogy az lesz a jobbik.

— Mamám! ott voltál te, mikor én születtem? — kérde egy kis leány gyermeketegen az anyjától.
— Nem emlékezem kedvesem! — felelé az anya.

A hatvanos évek elején egy küldötség jelent meg Monorról a lelkész vezetése alatt gróf Pálfy Móricz előtt, kérvén, hogy a rosztérzés miatt helyezze el az ott állomásozó katonaságot. — Hát miért van Monoron rosztérzés? — kérde Pálfy durva hangon. — Azt a jó Isten tudja — felelé a lelkész. — De én is tudom — mond a gróf — mert mind gazemberek vagytok. — Istennél nincs lehetlen, lehet, hogy mind gazemberek vagyunk — válaszolá a lelkész s azzal elvezette a küldötséget.

Gabona-ár január 16-án.

100 kilogramm	frt	kr	frt	kr	frt	kr
Tiszta buza	11	50	11	20	11	—
Kétszeres	9	50	9	20	9	—
Rozs	8	—	7	70	7	50
Árpa	7	40	7	30	7	20
Zab	7	—	6	70	6	50
Kukoricza	6	20	6	10	6	—

Felelős szerkesztő: Boross Mihály.
Szerkesztőtárs: Hattyuffy Dezső.

Klökner Péter, kiadó-tulajdonos.

Dieser Thran, in Möller's eigenen Fabriken auf den Lofoteninseln aus frischen ausgesuchten Lebern der Dorsch-Fische sorgfältig bereitet und am Fabrikationsorte selbst in Flaschen gefüllt, zeichnet sich bei natürlicher blassgelber Farbe von allen andern Thranarten besonders dadurch aus, dass er fast geruchlos ist, einen angenehmen olivenöartigen Geschmack besitzt und von jedem Magen leicht verdaut werden kann. — Kinder gewöhnen sich bald an seinen Genuss, u. Vielen wird derselbe zur Delicatsse.

Ausstellung 1876. Philadelphia gegen sämtliche Concurrrenz der Welt der einzige erste Preis.

Zu beziehen durch alle renommirten Apotheken und Materialwaaren-Handlungen der Monarchie.

General-Depot in Wien: Paul Eckard III., Heumarkt 7.
Preis per Flasche Oe. W. fl. 1.

Depot:

Diebálla György,
Apotheke in Stuhlweissenburg.

100 forint

és még több, havi mellékkereset ajánlatik egy elismert hiteli háznál: ügynőkök tanítók, magányzók és nyugalmazott egyéneknek a vidékről. — Német nyelven irt ajánlatokat A. B. C. Nr. 241 Chiffre alatt G. L. Danbe & Comp.

hirdetési-irodája Bécsben I. Singerstrasse Nr 8. közzveti.

Hirdetmény.

Székesfejérvár szab. k. város kórházi és szegényügyi bizottmánya részéről a t. városi közgyűlésnek ez évi 12. számú végzése folytán ezenel közhírre tétetik, miszerint a városi agg- és szegényintézeti gondozottak, valamint a tolonczok s rendőri foglyok élelmeztetéséhez szükséges nyers anyagok és kenyér szállítása 1878. febr. 1-től egész 1878. decz. 31-ig terjedő időtartamra nyilvános árlejtés utján válatba adatik. — Ennélfogva felhivatnak mindazok, kik ezen ügyletre vállalkozni szándékoznak, miszerint a f. évi január hó 18-án d. e. 9 órakor a városház nagytermében tartandó nyilvános árlejtésnél igéreteiket tegyék meg, vagy pedig az alább jelzett biztosítókkal ellátott zárt ajánlatokat a fentirt határidőig a városi ígtató-hivatalba nyújtják be; a nyers anyagok szállításához megkivántató 250 frt. o. ért. ovadékösszeg — és a kenyér szállításához szükséges 50 frt. bánatpénz fejében ugyanannyi értékű helybeli takarékpénztári könyvecskék is elfogadtatnak.

A szerződési viszonylagos feltételek a számvevői hivatalban a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Megjegyzendő még: Netáni vesztesség iránt vállalkozó kárpótlásra semmi szin alatt igényt nem tarthat.

Kelt Sz.-Fejérvárott, jan. 10. 1878.

Braun József m. k.,

kórházi és szegényügyi biz. elnöke.

Csász. kir. osztr. szabadalommal porosz királyi miniszteri jóváhagyással.

Dr. Borchardt illatos növény-szappana. a testbőr szépítésére és jobbitására, elismert hatékonyságu minden bőrküütséknél, eredeti csomagocskákban bepecsételve 42 kr.

Dr. Koch növény-czukorkái, ismert jeles-ségü házszer hűtés, rekedtség nyálkásodás és torokkarcolásnál stb. 70 és 35 kros eredeti dobozokban.

Dr. Beringuier fü-gyökér-hajolaja, a haj és szakáll erősítésére és fentartására, 1 palaczk ára 1 o. é. frt.

Dr. Beringuier növényi hajfestőszere, valódián fest fekete, barna és szöke szinre; teljesen felzerelve kefével és csészével 5 frt.

Dr. Lindes tanár növényi rudaes-kenőcse, a haj fényt és ruganyosságát fokozza és egyszerűsmin az oldalhaj összetartására is alkalmas, eredeti darabokban 50 kr.

Dr. Hartung China héj olaja, a haj növesztése és szépítésére peesztelt és pohárban bélyegzett üvegekben ára 85 kr.

Dr. Suin de Boutemard zamatos fog-szappana, a fogak és a fogíus épentartására és tisztítására a legáltalánosabb és legbiztosabb szer; 1/2 és 1/2 csomagkákban á 70 és 35 kr.

Balzsamos olaj bogyo-szappan, a bőr finomsága és puhóságára életű és tartós befolyása által tünik ki, 35 kros csomagokban.

Dr. Beringuier zamatos koronaszese, értékes illat- és mosóvíz, mely az ételszerveket erősíti és tisztí, eredeti palaczkokban á 1 frt. 25 kr. és 75 kr.

Leder testvérek balzsamos földi-dióolaj szappana, darabja 25 kr. 4 drb 1 csomagban 80 kr. Különösen családoknak ajánlható.

Dr. Hartung növény-kenőcse, a hajnöves felkötésére és felélesztésére, bepecsételt és üvegen bélyegzett tégelyekben á 85 kr.

Gyógyszeres Benzoe-szappan, legfinomabb mosószappan, ugyanazon eredménnyel bir mint a Benzoe-tinctura; ára csomagonként 40 kr.

Az egyedüli elárusítás fent kített árak mellett. Székesfejérvárott; Karl József fűszerkereskedésében, Braun József gyógytára, Reitman Dávid illatszerkereskedésében Töltényi házban. Diebálla György gyógytárában. — Budapest: Török József. — Duna-Földvár: Nadhera Pál. — Pápa: Bernmüller J. — Veszprém: Gutthardt Th. fia. — Zala-Egerszeg: Isóó Ferencz gyógytárában.

Óvás utánzatoktól,

mint a minő

Dr. Suin de Boutemard fogpasztája és Dr. Borchardt illatos növény-szappana,

mely Dr. Borchardt fia hamisított nevezet alatt árusítatott el, mely miatt a hamisítók tetemes pénzbírságra lettek bíróilag elítelve.

Raymond és társa.

cs. kir. szabadalm. tulajdonos, Berlinben.

Farsangi idényre!

Ajánljuk a n. érd. közönség figyelmébe következő czikkeinket u. m.:

Tarlatane, Moll, crepelisse, Atlas és selyemkelméinket minden szinben; Gaecier, Grenadine és Batist-kelméinket, francia legyezö, csokor, szallag, virág, nyakkendő és báli-czipőinket igen jutányos áron; e czikkek nagy választékban kaphatók:

SCHLESINGER L. és TÁRSA

divatesarnokában,

Sz.-Fejérvárott, nádor-utca.

Belépő-gallérok igen jutányos áron!

Báli toillettek készen kaphatók, kívánatra azonban a leg-
rövidebb idő alatt elkészíthetők.

Vidéki megbízások pontosan teljesíttetnek.

Klökner Péter könyvkereskedése bizományában ép most jelent meg s kapható:

EMLÉKKÖNYV

a székesfejérvári püspökség százados ünnepére.

1777-1877.

Közrebesztják:

Károly János és Nyírák Sándor egyházmegyei lelkészek.

Ára 2 fr.

E jelesen szerkesztett mű, mely püspökmegyéink történetéből sok rendkívül érdekes adatot tartalmaz és még Székesfejérvár történetét is historiai pontossággal közli, így megynék és városunk közönségére is e jeles történelmi munka kétszeres érdekel bir.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltenek.

Több bel- és külföldi napi- és hetilap másodkézből kiadandó

Stignitz kávéházában.

Alulirotnak van szerencséje a n. érd. közönséggel tudatni, miszerint jól berendezett

kád- és gőzfürdője

valamint nyáron ugy télen át is a rendes időben a n. érd. közönség rendelkezésére a legpontosabb s tiszta kiszolgáltatás mellett — nyitva áll.

Hölgyek számára

a gőzfürdő

kivéve a vasár- és ünnepapokat naponkint reggeli 7 órától 9 óráig áll nyitva.

A midőn ezen körülményt a t. közönség szives figyelmébe ajánlom, magamat szives pártfogásukba ajánlva vagyok

tisztelettel

Ferstner József,
fürdő-bérlő.